

6. 8. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Věcný záměr trestního řádu

Legislativní rada vlády ČR schválila věcný záměr trestního řádu z dílny ministerstva spravedlnosti. Jedním z hlavních cílů nového trestního řádu je zrychlení a zjednodušení trestního řízení. Je nezbytné, aby doba mezi spácháním trestného činu a potrestáním pachatele byla co nejkratší. V trestním řízení budou posílena i práva obětí trestného činu, zejména pokud jde o jejich ochranu v průběhu řízení a právo na informovanost.

„Kromě zkrácení trestního řízení se snažíme o větší přehlednost, srozumitelnost a vnitřní logiku tohoto zákona. Rozšiřujeme také způsoby obrany a škálu práv pro poškozené a oběti trestných činů. V rámci co největší operativnosti a rychlosti trestního řízení nově zavádíme např. institut tzv. spolupracujícího obviněného nebo tzv. dohodu a vině a trestu, o níž jsem již veřejnost informovali,“ uvádí Jiří Pospíšil.

Posílení práv poškozených

Věcný záměr trestního řádu posiluje procesní práva obětí trestných činů. Při prvním kontaktu s orgánem činným v trestním řízení obdrží poškozený informace o svých právech a organizacích na pomoc obětem trestných činů (a o službách, které tyto organizace poskytují). Bude-li poškozený vyslýchán v trestním řízení jako svědek, bude nepřípustné zveřejňovat o něm citlivé údaje a zasahovat do jeho soukromí. Poškozený může v řízení před soudem podat návrh vydání předběžného opatření. Dále může podat stížnost proti usnesení o postoupení věci a o zastavení trestního stíhání v rámci předběžného projednání obžaloby. Kromě náhrady škody může poškozený požadovat také morální zadostiučinění a bezdůvodné obohacení. Poškozený bude také moci podat tzv. soukromou žalobu. Tento postup bude možný u trestných činů, kde veřejný zájem na stíhání do značné míry ustupuje zájmu soukromému (např. pomluva, porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti, poškozování spotřebitele atd.). Pro účely podání této žaloby bude poškozený oprávněn nahlížet do spisů, opatřovat si příslušné podklady a materiály a také v rozsahu nezbytném k jejímu podání požadovat prostřednictvím státního zástupce provedení jednotlivých úkonů od policejního orgánu.

Věcný záměr také předpokládá vznik zvláštního zákona o obětech trestné činnosti, který by zahrnoval ucelenou úpravu této problematiky.

Spolupracující obviněný

Věcný záměr upravuje postup vůči tzv. spolupracujícímu obviněnému. Takovýto obviněný sice nesplňuje podmínky pro přerušování trestního stíhání, ale přesto se rozhodl podat výpověď o uvedeném zločinu, přičemž i dozná, že spáchal skutek, pro který je stíhán. Takový obviněný bude sice obžalován, ale státní zástupce jej může v obžalobě označit za spolupracujícího obviněného. V případě, že výpověď stíhaného přispěje k objasnění zločinu, sníží soud trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby. Takovýto postup bude možný u zvláště závažných trestných činů.

Předběžná opatření

Je-li naléhavá potřeba chránit poškozeného nebo jemu blízké osoby, upravuje návrh věcného záměru předběžná opatření již v průběhu trestního řízení. Tato potřeba se objevuje zejména v souvislosti s tzv. domácím násilím nebo pronásledováním (stalking). Současná právní úprava předpokládá pouze možnost ukládat obviněnému předběžná opatření v souvislosti s náhradou vazby. Tyto formy se však právě u domácího násilí nebo u tzv. stalkingu ukazují jako nedostatečně účinné. Je proto nezbytné upravit tato opatření tak, aby bylo zabráněno obviněnému v pokračování v trestné činnosti.

Jako předběžná opatření bude možné uložit:

- zákaz styku s poškozeným nebo jeho vyhledávání (z důležitých důvodů bude možné takové setkání povolit za dohledu příslušného orgánu činného v trestním řízení nebo úředníka či asistenta Probační a mediační služby),
- zákaz styku s konkrétně vymezenými osobami a jejich vyhledávání,
- zákaz návštěv konkrétně vymezených míst, akcí, zařízení nebo jiných prostředí,
- příkaz zdržovat se v místě svého pobytu,
- příkaz nezdržovat se na určitém místě,
- zákaz vycestovat za hranice České republiky apod.

V nejbližších dnech posoudí věcný záměr trestního řádu vláda ČR, do konce roku by mělo vzniknout paragrafované znění zákona.

Zdroj: MS ČR

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)